

1984, 16. října – Sdělení VONS č. 394 „Odsouzení Pavla Wonky“ o rozsudku Okresního soudu v Náchodě odsuzujícím Pavla Wonku pro trestné činy rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví a porušování povinnosti v provozu socialistické organizace a pro přečin proti majetku v socialistickém a osobním vlastnictví k podmíněnému trestu odnětí svobody, o rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové měnícím podmíněný trest odnětí svobody na trest nepodmíněný a o okolnostech celého případu.

Dne 19. 1. 1984 byl Okresním soudem v Náchodě odsouzen Pavel Wonka, nar. 23. 1. 1953, bytem Vrchlabí, U nemocnice 869, k úhrnnému trestu odnětí svobody na 14 měsíců podmíněně podle § 132/1 b (rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví), § 129/1 (porušování povinnosti v provozu socialistické organizace) a přečin podle § 3/2 zák. 150/69 Sb. (přečin proti majetku v socialistickém a osobním vlastnictví).¹ Dne 20. 3. 1984 proměnil Krajský soud v Hradci Králové tento trest na nepodmíněný.² Dne 4. 7. 1984 byl Pavel Wonka zadržen a předán do výkonu trestu, který si nyní odpykává v NVÚ Plzeň-Bory.³ U Wonky, který je povoláním automechanik, byly při domovní prohlídce nalezeny určité součástky od automobilu a Wonka byl odsouzen pro jejich údajné zcizení v n. p. Mileta, kde je zaměstnán. Soud však nijak neprokázal, že součástky, které jsou ostatně volně k dostání, pocházejí opravdu z n. p. Mileta, že se v tomto podniku ztratily, natož že je zcizil Wonka. Rozsudek se opřel pouze o nevěrohodnou výpověď jednoho Wonkova spoluzaměstnance, o němž je známo, že je proti Wonkovi zaujatý, který v předběžném řízení předložené součástky identifikoval jako zcizené v n. p. Mileta a který pak před soudem tuto svou výpověď odvolal s tím, že jde o sériové výrobky, které nelze individuálně rozlišit, čímž de facto vyvrátil jediný – navíc nepřímý – důkaz proti Wonkovi.⁴ Soud přitom porušil i četné další elementární principy soudního jednání, ignoroval vše, co průkazně vyvracelo obžalobu, a odsoudil Wonku se zjevnou předpojatostí.

Pavel Wonka mnoho let působil jako právní zástupce různých občanů v občansko-právních a majetko-právních sporech, pomohl mnoha lidem, jimž bylo ublíženo, a soustavně upozorňoval na porušování zákonů a předpisů i na různé machinace, kterých se dopouštěly exponované osoby v jeho okolí i přímo v podniku, kde byl zaměstnán. Nabízí se tudíž podezření, že jeho odsouzení – zjevně vykonstruované – je ve skutečnosti jen nešikovnou mstou místních autorit za tuto jeho dlouhodobou a mnohým lidem nepohodlnou činnost.⁵

Informace o Chartě 77, r. 7, 1984, č. 10, s. 3.

POZNÁMKY

¹ Pavel Wonka byl 19. 1. 1984 odsouzen senátem Okresního soudu v Náchodě složeným z předsedkyně JUDr. Olgy Galové a soudců Jaroslava Špeldy a Josefa Vlčka pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132, odst. 1, písm. b) tr. zák. a porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 129, odst. 1 tr. zák. a pro přečin proti majetku v socialistickém a osobním vlastnictví podle § 3, odst. 2 zák. č. 150/69 Sb. ke čtrnáctiměsíčnímu podmíněnému trestu odnětí svobody se zkušební dobou stanovenou na dva a půl roku. Dále mu byl uložen peněžitý trest 6000 Kčs (v případě úmyslného maření tohoto trestu byl stanoven náhradní šestiměsíční nepodmíněný trest odnětí svobody) a povinnost uhradit n. p. Mileta Hořice škodu ve výši 23 197, 40 Kčs. Se zbytkem nároku na náhradu škody byla poškozená organizace odkázána na občanskoprávní řízení.

Proti rozsudku se odvolal okresní prokurátor v Náchodě JUDr. Josef Mervart i Pavel Wonka. Okresní prokurátor ve svém odvolání z 1. 2. 1984 vznesl námitku proti tomu, že soud neuznal Wonku vinným z krádeže dvou motorků k automobilovým stěračům a jednoho automobilového starteru. Především však považoval podmíněný trest za příliš mírný, neboť obžalovanému nebylo možno připsat žádnou polehčující okolnost, a proto požadoval přeměnu podmíněného trestu na trest nepodmíněný.

Proti rozsudku se odvolal i Pavel Wonka. V podrobném odůvodnění svého odvolání z 1. 2. 1984 mj. uvedl: „*Jsem zcela konsternován, jakým způsobem senát OS v Náchodě ve složení z předsedkyně JUDr. Olgy Galové a soudců Jaroslava Špeldy a Josefa Vlčka porušil zákon.*

Po procesněprávní stránce byly porušeny zcela zjevně zásady přimosti, ústnosti a práva na obhajobu. Předsedkyně senátu vedla řízení tak, že převážná

část spisu nebyla vůbec konstatována, a když jsem trval alespoň na přečtení svých písemných podání a nabízel, že je sám přečtu, když se do toho předsedkyni nechce, byl jsem poučen, že soud má podání zná a není toho třeba. Zaprotokolováno potom bylo přečtení, ačkoliv to odporovalo skutečnosti. V jednání předsedkyně senátu převažovala zloba směřující k mé osobě a pro maličkosti se na mě stále utrhovala pro maličkosti [sic] i zcela zbytečně. Má práva na obhajobu byla stále porušována, což je patrné i z odůvodnění rozsudku, které ústně nebylo dáno a v písemném vyhotovení má obhajoba nebyla vyčerpána, natož vyvrácena. Více si nepřeji, abych se se soudkyní Galovou v soudní síni střetl. Nebudu podrobněji popisovat její chování, pouze na ukázkou, abych poukázal na úroveň vedení řízení, upozorňuji na to, že mi dávala poslední slovo a já argumentoval, že mi ještě nebyla dána možnost přednést závěrečnou řeč. Rozčilila se tak, že mi řekla, abych mluvil, nebo že mně sebere slovo a už neřeknu nic. V posledním slově se potom předklonila za stolem a provokativním, utkvěle upřeným pohledem se mě snažila vyvést z konceptu. To byla skutečně úroveň a důstojnost sama. Takové soudní řízení nemá nic společného se socialistickou zákonností a věc socialismu vážně poškozují. Jeho výsledkem také je, že bez důkazů soud odsoudil zcela nevinného člověka.“ Výše citované dokumenty jsou uloženy in: OS v Náchodě, soudní spis k případu Pavla Wonky (spis. zn. 3 T 688/83) uloženy jako příloha k soudnímu spisu ve věci žaloby Jiřího Wonky a spol. na ochranu osobnosti proti Miroslavu Kličkovi, spis. zn. 3 T 280/91.

- ² Rozsudek vynesený senátem Krajského soudu v Hradci Králové složeným z předsedy JUDr. Vladimíra Panduly a soudců JUDr. Soni Koubkové a JUDr. Vladimíra Kocourka a protokol o soudním jednání viz in: tamtéž.
- ³ Wonka podal 30. 5. 1984 žádost o odklad trestu do vydání rozhodnutí o jeho podnětu ke stížnosti pro porušení zákona vůči jeho osobě adresovaném téhož dne generálnímu prokurátoru ČSR. Okresní soud v Náchodě tuto žádost 4. 6. 1984 zamítl. Dne 5. 6. 1984 byl Wonka zadržen a 28. 6. 1984 dodán k výkonu trestu odnětí svobody z vazby v Hradci Králové do NVÚ Oráčov, okres Rakovník, 12. 7. 1984 pak do NVÚ Plzeň-Bory. Okresní soud Plzeň-město (předseda senátu Jaroslav Erhard) zamítl 12. 11. 1984 žádost P. Wonky o přerušení trestu ze zdravotních důvodů, Krajský soud v Plzni pak usnesení prvoinstančního soudu 10. 12. 1984 potvrdil. Okresní soud Plzeň-město (předseda senátu prom. práv. Antonín Vojáček) zamítl 3. 12. 1984 rovněž Wonkovu žádost o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Z věznice v Plzni-Borech byl P. Wonka propuštěn po vykonání celého trestu, do něhož byla započtena doba strávená ve vazbě, 10. 3. 1985.

Senát Okresního soudu v Náchodě složený z předsedkyně JUDr. Olgy Galové a soudců Pavla Suchánka a Josefa Dítěte rozhodl 26. 2. 1987 o tom, že P. Wonka musí vykonat náhradní trest šesti měsíců odnětí svobody, neboť neuhradil peněžitý trest ve výši 6000 Kčs, k němuž ho odsoudil Okresní soud v Náchodě i Krajský soud v Hradci Králové. Pro výkon trestu byl za-

řazen do I. nápravně výchovné skupiny. Peněžitý trest byl před zasedáním odvolacího soudu zaplacen, proto rozhodl Krajský soud v Hradci Králové 24. 6. 1987 v senátu složeném z předsedy JUDr. Vladimíra Panduly a soudců JUDr. Otakara Kracíka a prom. práv. Františka Pyšného o zrušení výše uvedeného usnesení. Tamtéž.

Pavel Wonka podal 11. 5. 1986 podnět k obnově trestního řízení vedeného proti jeho osobě, přičemž požadoval, aby byl případ odňat Okresnímu soudu v Náchodě a všem soudům v ČSR a předán některému ze soudů v SSR. Nejvyšší soud ČSR sice 2. 6. 1987 vyjádřil s tímto požadavkem souhlas, Nejvyšší soud ČSSR ho však 10. 6. 1987 zamítl. Dne 29. 2. 1988, necelé dva měsíce před svou smrtí v královéhradecké vazební věznici 26. 4. 1988, P. Wonka doplnil svou žádost o obnovu řízení o nové důkazy. Výše uvedené dokumenty viz in: tamtéž.

Wonkova kauza měla svou dohru po listopadu 1989. Senát Nejvyššího soudu ČR složený z předsedy JUDr. Karla Vrzáně a soudců JUDr. Evy Tesařové a JUDr. Naděždy Vlasákové vyhověl 9. 7. 1991 stížnosti generálního prokurátora ČR pro porušení zákona ve prospěch obviněného Pavla Wonky a rozsudky Okresního soudu v Náchodě a Krajského soudu v Hradci Králové i další rozhodnutí na ně navazující zrušil, částečně proto, že skutky, za něž byl Wonka odsouzen, nebyly prokázány a Wonka tak byl zproštěn obvinění, částečně proto, že se na ně vztahovala prezidentská amnestie z 1. 1. 1990 (jednalo se o obvinění z krádeží některých součástek na automobily). Obhájce zemřelého Pavla Wonky JUDr. Vladimír Kozelka z Advokátní poradny Praha 3 – Žižkov však trval na soudním projednání celé věci. Senát Okresního soudu v Náchodě složený z předsedy JUDr. Josefa Mazáka a soudců Miluše Šejnové a Mileny Cejnarové pak 17. 8. 1992 zprostil Wonku obvinění z trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132, odst. 1, písm. b) tr. zák.

⁴ Jednalo se o svědectví Jiřího Noska. Protokoly o jeho výpovědích viz in: OS v Náchodě, soudní spis k případu Pavla Wonky (spis. zn. 3 T 688/83) uložený jako příloha k soudnímu spisu ve věci žaloby Jiřího Wonky a spol. na ochranu osobnosti proti Miroslavu Kličkovi, spis. zn. 3 T 280/91.

⁵ Dne 22. 4. 1982 zahájil vyhledávací orgán SNB – obvodního oddělení VB Vrchlabí ppor. Karel Vávra trestní stíhání pro trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132, odst. 1, písm. c) tr. zák. ve věci vykazování počtu ujetých kilometrů a spotřeby pohonných látek u vozidla ve vlastnictví n. p. Mileta Hořice, závod 7 Vrchlabí, spočívající v tom, že bylo vykázáno více ujetých kilometrů, než bylo skutečně ujeté a podle toho vykazována spotřeba benzínu. Téhož dne sdělil ppor. Vávra obvinění z výše uvedeného trestného činu Pavlu Wonkovi. Vyšetřovatel oddělení vyšetřování VB Okresní správy SNB Trutnov npor. Miroslav Vlček pak 7. 9. 1982 obvinil P. Wonku z trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132, odst. 1, písm. b), odstavec 2, písm. b) tr. zák.

a z přečinu proti majetku v socialistickém a osobním vlastnictví podle § 3, odst. 2 zák. č. 150/69 Sb. spočívajících ve vykazování vyššího počtu ujetých kilometrů a spotřebovaných pohonných látek, v krádežích různých věcí na pracovišti (motory ke stěračům, startéry, zářivková tělesa atd.) a v nenakládání s poukázkami na pohonné látky odpovídajícím způsobem (19. 2. 1982 ztratil větší množství poukázek na pohonné látky, čímž měl způsobit škodu nejméně ve výši 4800 Kčs). Okresní prokurátor v Trutnově JUDr. Josef Doležal rozhodl 24. 4. 1982 o vzetí P. Wonky do vazby počínaje dnem zadržení 22. 4. 1982. Vazba byla poté přes Wonkovy protesty několikrát prodloužena. Z vazby byl Wonka propuštěn 16. 9. 1982 usnesením okresního prokurátora v Trutnově JUDr. Josefa Doležala, neboť byly provedeny všechny vyšetřovací úkony. Dne 22. 4. 1982 byla u P. Wonky provedena domovní prohlídka, 5. 5. a 6. 5. 1982 pak byla provedena domovní prohlídka též v bytě a garáži jeho matky Gerty Wonkové a 5. 5. 1982 v garáži jeho bratra Jiřího Wonky. Až po dlouhých prodlevách na něj 15. 9. 1983 podal okresní prokurátor v Trutnově JUDr. Josef Doležal obžalobu pro trestné činy rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132, odst. 1, písm. b) tr. zák. a porušování povinnosti v provozu socialistické organizace podle § 129, odst. 1 tr. zák. a pro přečin proti majetku v socialistickém a osobním vlastnictví § 3, odst. 2 zák. č. 150/69 Sb. Dne 17. 10. 1983 byla usnesením Krajského soudu v Hradci Králové odňata trestní věc P. Wonky Okresnímu soudu v Trutnově a přikázána k projednání Okresnímu soudu v Náchodě. Stalo se tak na základě žádosti předsedy Okresního soudu v Trutnově z 5. 10. 1983, který poukazoval na předchozí stížnosti P. Wonky na podjatost soudců tohoto soudu. Výše uvedené dokumenty viz in: tamtéž.